

Dr. Henrik Tuma

VIAL 8 Gorica

Celoletno naprej plačano
polletno 260 četrtletno 460

Posamezni izvod 20 cent., zastareli izvodi po 40 cent. — Uredništvo in upravnishstvo: Trst, via Malolica 10-12. Telefon 1142. — Oglasi: Za vsak mm visokine ene kolone v širini 63 mm: finančni oglasi 1 L, ošmrtnice, zahvale, poslanice, vabila 80 cent., trgovski in obrtniški oglasi 60 cent. — Plača se vnaprej.

DELO

Glasiło Komunistične stranke Italije

Kaj je treba zavednemu proletariatu, da postane njegov boj uspešen in da bo zmaga gotova?

Najprej je treba, da izčisti on svoje lastne vrste.

Treba je, da najzvestejši in najhrabrejši bojevnik revolucije povečajo svoj napor in svoje žrtve. Treba je predvsem, da postanejo oni središče vseh odpornih energij proletariata, ki jih ta izraža v najodločnejših trenutkih borbe.

Organizirane obrambe proletariata manjka

Fašistovska reakcija, ki vedno spremlja ofenzivno delodajalcev, hodi zno roka v roki, ki dela pot in posravlja bojno polje, je zavzela v zadnjem tednu samostojnejšo obliko in zasleduje jasno cilje: Postala je bolj »fašistovska«. Ako so fašisti do danes napadali posamezna mesta, imajo sedaj pred očmi zasedbo celih pokrajin. Na vrsti so sedaj pokrajine Emilia in Romagna, Liguria, Piemont in Lombardia. Zgoraj naštetih pokrajin, najbogatejših in v najrazvitejši industrijski proletariatu. Organizacije, domove, zadruge tebe proletariata razbiti, razrušiti, sežgati je namen sedanje fašistovske vojaške ofenzive.

Fašistovska organizacija ni zastoin vojaška organizacija. Mnogo poklicnih vojakov, počeni od generala Giardina do najnižjih častnikov, dala fašistom ne samo oči, ampak tudi strahotegine nahte za sledečo št napade, ki imajo namen razkosati delavski upor in stisniti cel italijanski proletat v leše fašistovsko-vojaške diktature.

Fašisti napadajo danes mesto Rimini z odkritim namenom zapreti pokrajino Emilia in Romagno in predrati potem v pokrajino Marche. Tako prvi fašistovski vodja Mussolini. Fašistovske skupine napadajo po skupnem načrtu Novaro, Sarzano in Sestri Ponente, da prebijejo trikot najhujšje proletarske ldnjave v Italiji, ki jo tvorijo Liguria, Piemont in Lombardia s centri Genova, Turin in Milan. Tu hočejo fašisti opraviti svojo najvišjo nalogo: Lečiti in razbiti one proletarske postojanke, ki so do danes najbolj kljubovale fašistovskim navalom. Od tu bi potem pridrali fašisti v Srednjo Italijo v pokrajini Lazio in Puglia tja kamor je državna prestolnica, vlada, parlament. To je cela vrsta vojaških pohodov, obkoljevanj, zavajevanj, ki zasledujejo dobro določen namen.

Kaj naj napravi v obglede tej silni fašistovski vojaški ofenzivi proletariata Italije. Čakati, da pride odrešenje s parlamenta. Upati, da vstopajo obliše vlada, sestavljena iz meščanskih levih struj, ljudske stranke in socialistov, do katerih gojijo primorski narod njaki in klerikalci tako gorke simpatije, upati torej, da vstopajo ta vlada mir in javno svobodo in da da sredstva za povzročilo delavskega gibanja. To bi bilo prazno upanje.

Vprašanje pobujanja fašizma ni samo vprašanje policije. Je v prvi vrsti in predvsem vojaško vprašanje. V vojni in kakor v vsaki vojni tako v meščanski vojni, prihajati prepozno pomeni nepopravljivo pokvariti izid vojne. Upati na pomoč od vlade, od vlade, ki ne more biti drugača, nego meščanska — in se tega zavedati; na drugi strani pa pustiti sovražnika, da mirno zasede strategične črte, to ni samo zmotna, to je izdajstvo.

Treba je torej, da se proletariata zaveda nevarnosti in nujnosti obrane. Fašizem tika na vrata nas vseh in o groza naše domove. Zločin je pričakovati odrešenja od postave. Bedasto je upati na zakonitost, ko povsod narkotični triumfira sovražno nasilje in se čuti vzduh belega terorja. Zakonitost je za razbojnika, požigalec, za belogardo meščanstva.

Delavci Italije se morajo pripraviti, da so oni kot armada proti odkritemu in neizpovednemu sovražniku in da oni sami morejo preskrbeti za lastno obrambo. To obrambo bodo mogli izvršiti le ako vstrajajo in pripravljajo splošno akcijo.

V napadenih krajih, ki so danes v Zgornji Italiji in morebiti tudi v Julijski Benečiji, se morajo proletarci braniti kakor se morejo. S vsakim omoženj, ki jim je na razpolago. Vzdržati sunka fašizma, odbiti jih in vstrajati, vstrajati.

Ampak žrtve proletarcev, ki kljubujejo navalom fašistov bi bile zaman, ako ne pride kmalu, kaj kmalu splošna akcija celokupnega proletariata.

Fašizem ima neprecenljivo prednost ne samo v zvezi z reakcijo delodajalcev in države, ne samo v protektilni in podpori policije in sodnije, ampak tudi v svobodi gibanja, v močnosti, da prestavlja in osredotočuje svoje oborožene sile na točke določene za napad. To zadnje je predvsem posledica tega, ker si je fašizem svest, da ga ne bo napadel proletariata na njegovih slabih točkah.

Ako je bilo dosedaj kaj odpora proti fašizmu, bil je odpor, ki je spontan in neizpoveden. V večini je bil ljudski jeza, kakor v Rimu za časa znamenitih petih dni in potem enkrat ob priliki prenosa trupla Bersallierja Totija, poglaval fašiste v beg. Ako pa je bilo več takih uporov, manjkala je enotnega vodstva, manjkala je enotnega vodstva, manjkala je organizirane, delavske zveze prihaja vedno po končani bitki.

To ne sme trajati na večo. To vede ki popolnemu porazu. Proletariata mora zahtevati od voditeljev Delavske zveze, da pripravijo splošen odpor, splošno akcijo, ali da gredo in pristopijo odgovorna mesta bolj vrednim od njih.

In ako že sedaj proletariata sam odbija fašistovske napade in krvavi on in njegova družina, ter pride potem splošna akcija, ne sme se to zgoditi za to, da bo po končanih bojih ta ali oni voditelj postal minister, da bo ta ali oni organizator dobival masno plačo, ampak mora to biti edino zato, da bo proletariatu lažje ustanoviti vlado delavcev in kmotov, ki edina ga more potem varovati pred nevarnostjo meščanske reakcije.

Komunistična stranka kliče to-le vse mu bojujočemu proletariatu:

Delavci, kmetje, vojak, bodite pripravljeni do zadnjega bojevali se za svoje oslobodjenje! Ali pomnite, da vaša borba in vaša žrtve morata biti določena za namen, ki naj vam zares zagura bodočnost. Ne za dvojnino in izdajalsko socialdemokracijo, ki bo jutri

ne more preprečiti izpadov monarhističnih banditov, generalov, oficirjev in visokega plemstva. Delavci so prisiljeni skrbeti sami za varnost svojih oseb. V nekaterih mestih so osnovali akcijske odbore, ki razmahujejo bele gardiste.

Medtem, ko se povsod vršijo obupni boji med revolucionarnim proletariatom in reakcionarnim meščanstvom, ki se morejo končati edinele z zmagovalno komunistično revolucijo, pojava v Haagu navdušenost diplomacije za spozrazum s Sovjetsko Rusijo in zamira palagoma zopet eno upanje.

V teh usodnih trenutkih izraža Jugoslovanski proletariata Julijske Benečije svojo solidarnost bojevnikom proti reakciji. Solidarnost predvsem italijanskemu proletariatu v ožroženih pokrajinah kor od izida njegovega boja je odvisen izid tudi naših borb. Mi vsi smo bojevnik ene armade. In mi vsi hočemo zastaviti najboljšo svoje stie za srecen izid bola.

Opiti strah slih struka za odgovor kapitalistina!

Proleterski mač — smrt fašistima!

AZ-BUKI.

Pismo iz Jugoslavije

(PROCES PROTI POSLANCU DIAKOVIĆU — POMILOŠĆENJE STEJICA — OBLAST WRANGLEROV — ZBLEZNIČARJI IN DRAGINJA)

Proces proti komunističnemu poslancu Diakoviću je v teku. Diaković je bil aretiran že pred skoro enim letom. Ko je bil izrečen sodišču, se je sodišče obrnilo na policijo, naj si izmisli podatke, radi katerih bi se ga lahko obsodilo. Tekom 40 mesecev se je res posrečilo skovati obtožnico, ki obtožuje Diakovića veleizdajstva. To veleizdajstvo obstoja v tem, da je Diaković pred Obznanjo govoril na javnih shodih in širil komunistične brošure in letake, ter da je bil 1. 1921. v Moskvi na kongresu Tredje internacionale. Diaković je protestiral proti taki obtožbi in v svojem govoru odkril sedaj še nepoznane znamenitosti beograjskih zaprtov. V glavnem, ki obsega 80 kubnih metrov je bilo na tlačenih 100 ljudi. Zrak je bil zadušljiv, bili so primorani piti lastno vodo, pretepi na dnevnem redu itd. Nek detektiv ga je navadno tolažil: »Enkrat si se nam zmuzaš izpod noža v Zenici, sedaj pa se nam ne boš nič več».

Prvi obrambni je prisostvovalo tudi precejšnje število sarajevskih delavcev, ki jih je Diaković veselo pozdravil.

Glede Stejice se je zdelo spremeni la. Kralj je namreč Stejica pomilostil ne da bi vprašal za to ministriški svet. Ministri, posebno pravosodni minister so s tem precej prizadeti, kajti sklenili so, da se Stejica ne da v pomilostitev, kajti Zabo se nepraznost vovarji iz Beograda na Bled h kralju. Zgodnja preobila javljajo, da se budo kralju pridržali trije akti: s prvim se Stejic obsoda na smrt, z drugim se ga pomilosti na 20 let teške ječe, s tretjim na 10 let ječe.

Naša vlada nikakor ne sme spremeniti svojega stališča napr. Rusiji. Ko je nek poslanec protestiral, da se vazio Wrangelovi brezplačno po arhivnih zveznicah, je prejel odgovor: »Wrangelovi se ne vazio brezplačno. Mi vse te ruske biljezine in ko bo prista carska vojska vlada, bomo dobili vse te vojske plačane».

Tako je mislilene Jugoslovanske buržoazije. Ona je kot razdražen pes, ki popada vse, kar ni skrajno reakcionarno in kjer se le kotik kažejo uspeha. Lani je napadla Albanijo, debila jo je po grbi; pobeslila je mobilizacija, ki se je katastrofalno končala; letos pa hoče nekaj konflikt z Bolgarijo. Ultrareakcionaren režim je namreč v Macedoniji vzprijonal veleizdajniške prebrse proti študinam kmotov katere so s tridivami, da izže z Bolgari, obsojali na več let ječe oziroma jih usmrtili. Ni čuda, da izrabila nastalo situacijo Bolgarija, ki se ji tudi čede sline po Makedoniji. V sled tega se pošila Jugoslovanska vlada volašvo na bolgarsko mejo. In gotovo pospešuje ta konflikt razmerje Bolgarije do Wrangelovcev in Sovjetske Rusije.

Pred časom smo vam poročali, da je v delavnicah južno železnice v Mariboru izbruhnila pasivna rezistenc, ker železniška uprava ni hotela izplačati letnega plačila poslednjih zalogaj i pale nam razdrte krovove nad glavom.

— Zar još nije dosta!

Na poti so mandaringi, kitajski voditelji italijanskega proletariata, socialisti reformisti: D'Aragona, Baldesi etc. in njim enaki.

delo, ko je uprava obhulila takoj izplačati. Ali pretekli so dnevi, denarja ni bilo. V znak protesta so stopili delavci v štrajk, ki pa je trajal le pol ure, ker jim je šef delavnice obhulil, da se bodo izplačali omenjeni zneski lega in tega dne. Zopet je minil napovedani rok in železnikarji so se vedno brez doklad.

Tako mora garati delavstvo v Jugoslaviji a pravice do kosčka kruha nima. Ono mora molčati, ne sme štrajkati in se ne sme zbirati. In baš železnikarji so v najslabšem položaju. Ze prej razcepljeni, jim je Obznana in zakon o zaščiti države vzel se edino močno organizacijo. In od tedaj se jim ploče še niso zvisale. A draginja je narasla samo od julia lanskega leta za povprečno 150 odstotkov. Naj slede nekatera števila:

Moka lani 16 K, letos 25 K, dražje 56%	Kava " 14 " " 32 " " 130%
Sladkor " 42 " " 72 " " 70%	Riž " 18 " " 44 " " 145%
Slanina " 40 " " 120 " " 200%	Maslo " 60 " " 180 " " 200%
blago se je podražilo za 100 do 130%	čevlji so se podražili za 100 do 120%
i. t. d.	

Evo vam sodrugi onstran meje, kako živi železnikarji v kraljevini S. H. S. Draginja naraste za 150 odstotkov in se več, zaslužek pa ostane isti. Enako je pa tudi z rudarji, kovanarji itd. In vendar se še najhujše buržoazni listi, ki se upajo trditi, da je proletariata kriv dragine in ki pristavljajo, da je osemu-ti delavnik luksus.

Tržaški »Edinost« na svetujemo, da si ogleda in ponatisne ta delstva in ne zavija hinavsko svojih oči. Toda mi vemo, da tega ne bo storila, ker ona pozna le jugofašiste tu — in onstran meje.

PAVLE.

Političke prilike v Nemačkoj

Nemačka, preživljava ovih dana tesku i duboku krizu v svom unutrašnjem političkom životu. Celo svet s napetostu i neobimnim interesom prati razvitek nemačkih dogadjaja koji su od svetsko-političkog značaja i mogu da budu sudbonosni i za ostale zemlje. Razvitek ove krize i njeni rezultati reflektovace se i na internacionalni politički život, doneće jačanje reakcionarnih in revolucionarnih snaga u svetu. Radi toga i proletariata svih zemalja s narištim interesovanjem prati ovo stanje u Nemačkoj, očekujući napeto u kojem pravcu će se razvijati dogadjaji.

Preko Nemačke republike prelazi danas novi val reakcije koja se kratko vreme bila pratila, da ubistvom Walthera Rathenau-a, ministra vanjskih posala, koji je 24. juna ubijen na otvorenoj ulici, čiji podigne glavu i stupi u otvorenu borbu. Ubistvo Rathenaua nije osamijen slučaj. Ono je samo karika u lancu sistematskih ispadova nemačke reakcije, koja je prošle godine pao žrtvom Erzberger i još toliki drugi za ovo vreme. Nemačka reakcija odlučila je iskoristiti vreme od Kappovog puča, kojeg je skratio proletariata. Videći neuspeh svoje pučističke taktike ona se bacila na metličko izgrađivanje svojih snaga, sistematsko pripremanje jealnog odlučnog udara u celoj zemlji, služeći se istovremeno i agentima da obezglavi svoje protivničke. Sem legalnih vojničkih organizacija (vojske i policije), koje stjele pod komandom monarhističkih oficira, i ma reakcija i svoje ilegalne monarhističko-vojničke organizacije, koje su u poslednje vreme pod najrazličitijim firmama razvili intenzivnu i pročišćavaju delatnost. Nemačka je poplavljena raznim reakcionarnim organizacijama Orgea, konsula itd. koje imaju samo jedan cilj, — srušiti republiku i vspostaviti monarhiju, oduzimajući proletariatu istovremeno sve pozicije, koje je on dobio borbom. Uz to dolazi reakcija u prilog i ta okolnost što je uticaj Stinnesove partije (Deutsche Volkspartei) usled koalicije u pruskom parlamentu prema vladi neobitno porastao; što velika industrija drži šaku na vratu vlade, jer je samo ona u stanju da osigura zaštitu u inostranstvu, koji je toliko potreban. Kad se još uzme u obzir, dobro pripremljena i u kolosalnim razmerama sproведена vojnska kampanja i sistematske organizovane monarhističke demonstracije u celoj zemlji, kojima su na čelu bivši generali i članovi carske kuće, onda će se tek razumeti kakvu snagu danas reprezentira reakcija u Nemačkoj i od koliko je ona opasnosti po demokratske i republikanske elemente.

Ubistvom Rathenaua, najizrazitijeg predstavnika i ideologa »nove« postelratne pacifističke buržoazije, koja želi da lokalno izvrši primljene obaveze prema Antanti i planovno konsoliduje kapitalizam u zemlji, morao je da padne njen najjači stup i tako stvori još jednu brešu monarhistima za dolazak najetnije reakcije i povratka Hohenzollernovaca. Ovaj put vodi ne samo preko hiljade i hiljade radničkih žrtava, već i preko svega što je i u buržoaskom taboru, a nije skroz reakcionarno. Reakcionarni Erzberger, sitno-buržojski Scheidemann i ostali buržoaski republikanci, premalo su reakcionarni i zato moraju da padnu. Rathenau bio je kid reakcije omražen kao predstavnik »moderne« krupno-buržojske ideologije, koja se jukerskim glavama, koji žele da zemlju vrata u Srednji vek pričinja gotovo »socialistička« i zato ga odstranila. Ovaj akt reakcije, koja prelazi preko čoveka kao što je Rathenau koji je zdravim buržoaskim instinktom nastojao da spasava kapitalizam i pritom i svoje kolosalnom sposobnošću lagodi novom duhu, ne dirajući u organizacione forme društva umesto da u njemu vidi pravoga vojdu, najjasnije pokazuje kako buržoazija neminovno ide svojih propasti. Ona nema više velike budućnosti. Kapitalizam se baca u svom slepom besu protivu proletariata u ruke monarhista, buržoazija se predaje vodstvu feudalnih junkera nadajući se boljoj zaštiti protiv proletariata pod Hohenzollernovcima.

Politička situacija u Nemačkoj vrlo je zaoštrana i komplikovana. Medjutim današnja kriza, izazvana ubistvom Rathenaua, neće uzeti odlučnije forme. — Reakcija se još ne oseća dovoljno jakom da na celoj liniji pređe u napul i ona se zadovoljava, za sad ovakvim demonstracijama. Pre ili doznije morace doći do otvorenog sukoba, novog građanskog rata. Reakcija se sprema na ovaj rat u celoj zemlji naintenzivnije.

Najnoviji udar reakcije zacrtio je u najvećoj meri političke prilike u Nemačkoj. On je alarmirao sve republikanske elemente da se stave na branik republike, dok nije doeklan. On je bio i signal za novo pregrupisanje partija i snaga u zemlji, te će imati kolosalne političke posledice u razviku budućnosti. Već sada se primećuju duboko previranje u demokratskoj sredini i skretanje u levo. Medjutim najjači eho izazvao je ovaj istup reakcije unutar same radničke klase. Celo proletariata, bez obzira na partijsku pripadnost, digao se kao jedan čovek da brani svoje tekovine pred nstranjem belih, reakcionarnih bandi. On vidi da ne vredi politika propustanja i skreće lakodier u levo, spreman da jedanput za uvek obratuna sa reakcijom. I tako vidimo da proletariata Nemačke u momentu opasnosti i pod pritiskom prilika u praksi sprovodja ono, što u teoriji niso mogle stvoriti sve tri Internacionalne na svojim konferencijama, a to je jedinstveni front proletariata. Kad su u pitanju interes celokupne klase, padaju svi partijski i lični interesi, podređene su sve delimične akcije. To je najsajjnije pokazala nemačka radnička klasa toliko puta, uspeškos teške krize koju preživljava. Zaoštrjenje unutrašnje političke situacije ubraće procese akcionog pa i organizacionog ujedinjavanja nemačkog proletariata. To je njegova životna potreba, na to ga gura razvitek i gvozdena logika dogadjaja.

Vrlo važna politička posledica poslednjih dogadjaja i rezultat novog pregrupisanja snaga je ulaz nezavisnjaka u vladu i koalicija sa socialdemokratima, što je opet imalo za posledicu tešnje koaliciranje buržoaskih partija desnice. Na taj način se ubrzava proces diferencijacije klase, koji je od ogromne važnosti za daljnje razvijanje klasnih borbi i revolucionisanje Nemačke. Klasne suprotnosti doći će do sudara i u samoj vladi, potencirajući pod pritiskom radničkih masa još više, što se one budu još zaoštravale u celoj zemlji.

Dialektički razvitek dogadjaja u Nemačkoj pokazuje da revolucija još nije umrla, da se još nije završio veliki proces revolucionisanja unutar nemačkoga proletariata. On se lagano, u svakodnevnoj borbi, preko svih zapreka, osvajajući jednu poziciju za drugom, sigurnim koracima približuje svjetom oslobodjenju. Medjutim ovo oslobodjenje ne može biti delo jedne partije, već celr radničke klase. I zato toliko težnja u proletariatu za jedinstvom.

Reakcija u Nemačkoj, gde je 80 po sto proletariata, nema izgleda na uspeh. To je dokazao Kappov puč, to je pokazala i poslednja akcija nemačke radničke klase prigodom ubistva Rathenaua. Nemački proletariata ima borbene volje, klasne svesti i političkoga školovanja, poseduje ogromnu snagu, koju ne može ništa da slomi ako se ona ujedinji i jedinstveno stupi u akciju. Ubistvo Rathenaua trebalo je biti signal reakciji, čno će medjutim biti opomena proletariatu da sličnim silama stupi u borbu za svoju egzistenciju, koja je ugrožena. Radnici vode velike generalne štrajkove i već nekoliko dana ne izlaze ni jedne sem komunističkih novina.

Radnička klasa Nemačke morace da vodi još mnoge i teške borbe. Ali se već danas može kazati sa apsolutnom sigurnošću, da je u Nemačkoj odzvonilo za uvek kajzetovom carstvu.

Zahvala ruske vlade

Ostredni odbor za pomoć gladujućim pri vseruskom ostrednjem izvrševalnom odboru ugovlavlja v svoji seli 7. juna z radišto, da je potom neumernog dela međnarodno delavstvo kljub skrajno slabemu gospodarskom položaju, z velikimi žrtvami doseglo lepe uspehe pri pebljanju glada u Rusiji.

Ostredni odbor pošilja »piotom inozemskoga odbora u Berlinu delavstvu vseh dežel svoje najsrnejša zahvalo za bratsko pomoć.

Z ozirom na teško stanje, v katerem se nahaja še vedno Rusija, obrača se ostredni odbor na vse delavske organizacije celega sveta s prošnjo, naj ne nehajo s pomožno akcijo, temveč naj jo nadahnujejo s pomnoženimi silami.

Pred vsem je treba tišice osirotelih otrok spraviti pod streho in jih prehraniti, treba je preživljati teško trpeče delavstvo in mora se uspostaviti potom produktivne gospodarske pomoči vsled lakote uničeno industrijo in kmetijstvo.

Ostredni odbor je pripravljen, da bo de celokupno delovno ljudstvo celega sveta uslišalo prošnje ruskih delavcev in kmotov in jim prišlo na pomoč.

KALININ, preds. ruske vlade.

Sestanek briskih kolonov

V nedeljo dne 23. t. m. ob 3. uri pop. se vrši sestanek briskih kolonov in sicer v Kozani, v gostilni Reia.

Vabljeni so vse stanovske organizacije poljedelskih delavcev. Steverianjska sekcija naj pošle enega zastopnika. Tisti kraji, v katerih ne obstojijo še poljedelske organizacije, naj pošljejo po enega ali več zaupnikov.

Prisotnost omenjenih zastopnikov in zaupnikov je nujno potrebna, zato da pretresemo položaj in da izdelamo načrt za boj, ki ga bomo morali voditi proti našim izkoriščevalcem.

Zveze poljedelskih delavcev. Tajništvo

